

**Про функціонування системи
професійної (професійно-технічної) освіти
в умовах воєнного стану**

Професійну підготовку, перепідготовку, підвищення кваліфікації здобувачів освіти в Одеській області здійснюють 29 закладів професійної (професійно-технічної) освіти (у 2024 році – 30): з них 25 (2 – у стадії реорганізації, 3 – без контингенту) – закладів самостійні юридичні особи, 3 заклади у складі закладів вищої освіти, 1 - коледж та 1 навчальний центр при установі виконання покарань. Після заходів з реорганізації мережа складатиме 24 заклади професійної (професійно-технічної) освіти.

Тривають реорганізаційні заходи щодо об'єднання ДНЗ «Одеське професійно-технічне училище машинобудування», ДНЗ «Одеське вище професійне училище автомобільного транспорту», ДНЗ «Ісаєвський професійний аграрний ліцей» та ДНЗ «Березівський професійний аграрний ліцей».

Разом з цим на сьогодні тривають заходи щодо зміни типу та назви 3 закладів професійної (професійно-технічної) на професійні коледжі.

Зазначені оптимізаційні рішення нададуть можливість відійти від дублювання професій у поблизу розташованих закладах, покращити (зміцнити) матеріально-технічну базу та забезпечити раціональне використання майна закладів освіти, забезпечити створення сучасного освітнього середовища, що прямо впливатиме на якість практичної та теоретичної підготовки здобувачів освіти.

Згідно зі статтею 27 Закону України «Про Державний бюджет на 2016 рік» необхідно здійснити заходи щодо передачі професійно-технічних навчальних закладів з державної власності у комунальну.

Рішенням обласної ради від 19 червня 2019 року № 998-VII надано згоду на безоплатну передачу цілісних майнових комплексів закладів професійної (професійно-технічної) освіти з державної власності до спільної власності територіальних громад, сіл, селищ, міст Одеської області.

На сьогодні по 8 (восьми) закладах Кабінетом Міністрів України прийнято розпорядження, якими передбачено передачу цілісних майнових комплексів державних закладів професійної (професійно-технічної) освіти у спільну власність територіальних громад Одеської області.

Освітній процес у закладах забезпечують 1379 педагогічних працівників (у 2024 році – 1315 педагогічних працівників), з них: 27 старших майстрів, 567 майстрів виробничого навчання, 34 методисти, 538 викладачів (207 спеціальних дисциплін), 31 вихователь, 14 практичних психологів, 7 соціальних педагогів, 16 керівників фізичного виховання, 145 – інші педагогічні працівники.

Загальний контингент здобувачів освіти державних закладів професійної (професійно-технічної) освіти області – 11027 осіб.

У звітному періоді в закладах професійної (професійно-технічної) освіти навчалось 508 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування та осіб з їх числа, 131 особа з особливими освітніми потребами, 444 - дітей учасників бойових дій, 7 - учасників бойових дій.

Враховуючи військові дії на території України, що спричинили масову міграцію людей на більш безпечні території, в закладах професійної (професійно-технічної) освіти регіону навчаються 274 внутрішньо переміщені особи, з них 58 проживають у гуртожитках закладів.

Обсяги регіонального замовлення на підготовку кваліфікованих робітників та фахівців у закладах професійної (професійно-технічної) освіти у 2024 році – 3969 осіб (у 2023 році -3969 осіб), у 2025 році - наразі знаходяться на стадії затвердження.

У 2024 році за державним замовленням навчалось 138 осіб за професіями загальнодержавного значення та 380 слухачів у навчальних центрах при установах виконання покарань.

Професійна (професійно-технічна) освіта у закладах надається за 169 простими та інтегрованими професіями.

У 2023 році випуск становив 5334 особи, із них: 4662 учні та 73 слухачі з числа працюючого та незайнятого населення, перепідготовку та підвищення кваліфікації пройшли 599 осіб. 119 осіб отримали дипломи за освітньо-кваліфікаційним рівнем «фаховий молодший бакалавр», що становить 2% від загального випуску.

Дуальна форма навчання впроваджувалась у 4 закладах професійної (професійно-технічної) освіти з професій: «Продавець продовольчих товарів», «Провідник пасажирського вагону», «Тракторист-машиніст с/г виробництва».

У 2024-2025 навчальному році кількість здобувачів, що навчаються за дуальною формою, зменшилась та становить 126 осіб. Водночас закладами професійної (професійно-технічної) освіти області здійснюються заходи щодо збільшення кількості підприємств-партнерів та контингенту.

З метою забезпечення стійкого функціонування закладів професійної (професійно-технічної) освіти в умовах воєнного стану, в 29 закладах облаштовано укриття розрахунковою місткістю близько 9 008 місць.

У закладах освіти вжито необхідних заходів для забезпечення безпечного освітнього середовища. А саме:

- у 10 закладах професійної (професійно-технічної) освіти організовано охорону із залученням поліції охорони;

- у 24 закладах професійної (професійно-технічної) освіти встановлено кнопки «тривожного виклику»;

- у 26 закладах професійної (професійно-технічної) освіти встановлено камери відеоспостереження.

Разом з цим ДНЗ «Одеський центр професійно-технічної освіти» завершено ремонт укриття за підтримки швейцарської фундації «Swisscontact» в рамках проекту EdUP напряму «Оновлення інфраструктури закладів професійної освіти».

Водночас відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20.08.2024 № 954 «Деякі питання розподілу обсягу додаткової дотації з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення повноважень органів місцевого самоврядування на деокупованих, тимчасово окупованих та інших територіях України, що зазнали негативного впливу у зв'язку з повномасштабною збройною агресією Російської Федерації, на 2024 рік» з державного бюджету виділено 358 млн. грн. для облаштування укриттів закладів освіти, з них 2 – для закладів професійної (професійно-технічної) освіти Одеського регіону (Північний центр професійної освіти та ДНЗ «Ісаєвський ПАЛ»).

На базі закладів професійної (професійно-технічної) освіти створюються навчально-практичні центри (далі – НПЦ) за професіями слюсарного, будівельного, електротехнічного, швейного та інших напрямків, що дозволяє впроваджувати сучасні технології в освітній процес; організовувати стажування викладачів професійної підготовки та майстрів виробничого навчання; здійснювати професійне навчання незайнятого населення; здійснювати підготовку кваліфікованих робітників у відповідності до сучасних державних стандартів професійно-технічної освіти та потреби ринку праці.

На сьогодні у закладах професійної (професійно-технічної) освіти області функціонує 40 навчально-практичних центрів, які створено за кошти державного, обласного бюджетів та кошти соціальних партнерів. Крім того, до кінця 2025 року заплановано відкриття ще 6 навчально-практичних центрів.

На сьогодні відкрито 7 цифрових освітніх центрів (Digital Learning Centers (DLC)). Головна мета цифрових освітніх центрів – надання безпечного доступу до дистанційної формальної та неформальної освіти дітям.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 06.06.2023 № 573 Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті на реалізацію проекту «Програма підтримки професійно-технічної освіти в Україні» на базі ДНЗ «Одеський центр професійно-технічної освіти» буде створено Центр професійної досконалості, який реалізується за підтримки Європейського Інвестиційного Банку.

У рамках пілотного проекту, який реалізується в рамках стратегії реформи шкільного харчування першої леді Олени Зеленської на базі 3 закладів: ДНЗ

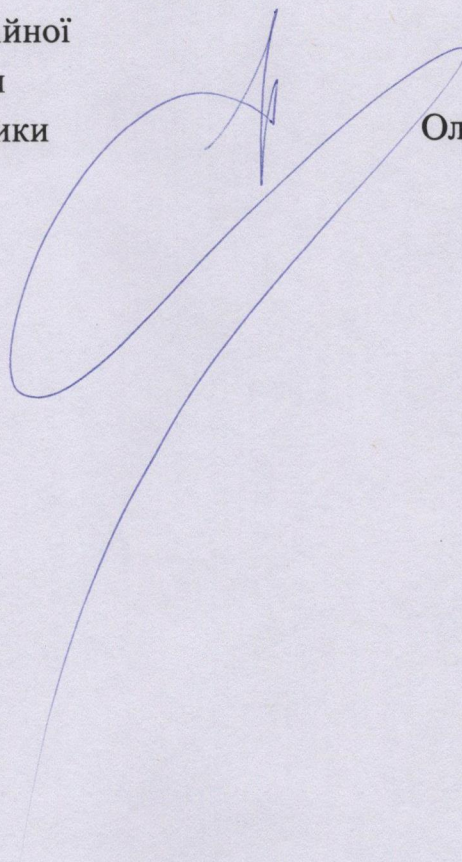
«Одеський центр професійно-технічної освіти», ЗП(ПТ)О «Дунайський центр професійної освіти» та Північному центрі професійної освіти створені кулінарний хаби.

Північний центр професійної освіти відібрано до напрямку «DECIDE: ПРОФТЕХ», який реалізує Швейцарсько-український проєкт DECIDE у партнерстві з Міністерством освіти і науки України. На базі зазначеного закладу освіти буде створено професійно-орієнтаційний хаб.

У рамках Грантової угоди для Програми екстреного відновлення між Урядом України та Японським агентством міжнародного співробітництва, проводиться оновлення матеріально-технічної бази закладів професійної (професійно-технічної) освіти. Зокрема Північний центр професійної освіти та ДНЗ «Ісаєвський професійний аграрний ліцей» отримали сучасну сільськогосподарську техніку.

Зазначені заходи здійснюються з метою популяризації робітничих професій, професійної орієнтації молоді, підняття престижності професійної освіти.

Виконуючий обов'язки
начальника відділу професійної
та вищої освіти управління
освіти та молодіжної політики

Олександр КЕРСАНОВ